

ӘОЖ: 681.5 (083.13)

<https://orcid.org/0000-0002-9529-5969>

<https://orcid.org/0000-0001-5708-9358>

¹Яновский Ф.И.,²Тургенбаев Д.Н.*

¹техн.ғ.д., профессор, Ұлттық авиациялық университет, Киев, Украина

²аға оқытушы, М.Әуезов атындағы ОҚУ, Шымкент, Қазақстан

АҚПАРАТТЫҚ ҚОҒАМ, ЗАМАН ЖӘНЕ БІЛІМ

*Автор-корреспондент: turgenbaev-63@mail.ru

Түйін: Қазіргі уақытта ақпараттық қоғам мәселелері әлемнің барлық елдері мен өңірлерінде шешілуде. Ақпараттық қоғам заманауи индустриалды қоғамдар аясында әртүрлі қарқындылық деңгейінде дамудың жалпы заңдылықтарына сәйкес пайда болады. Мұндай қоғамда экономиканың ақпараттық секторы мен коммуникациялық технологиялар елдердің, аймақтардың дамуына шешуші әсер етеді. Ақпараттық қоғамның дамуына қатысты көптеген тұжырымдамалар, теориялар бар, жалпыазиялық, жалпыеуропалық және ұлттық деңгейде дамыту тәжірибесі айқындалуда. Зерттеушілер жеке елдің, әр аймақтың призмасы арқылы ақпараттық қоғамның коммуникациялық, технологиялық, мәдени және әлеуметтік аспектілерін түсіндіруге және талдауға тырысады. Ақпараттық қоғам әртүрлі ақпаратты кеңінен таратуға және пайдалануға, мемлекеттік басқару органдарының, жеке сектор мен азаматтық қоғамның белсенді қатысуына негізделген. Ақпараттандыру деңгейі, қазіргі әлемде экономикалық, ғылыми, техникалық және әлеуметтік дамудың символы ретінде ғана емес, ақпараттық қоғамның анықтаушы сипаттамасы бола тұрып, білім беруді тиімді дамытудың кепілі ретінде қызмет етеді. Ақпараттық қоғам рөлінің мазмұны әлі де бірыңғай сипаттамаларға ие болмаған және осы салада болып жатқан үрдістерді болжау қиын, сондықтан осы тақырыптағы зерттеулер өзекті мәселе болып табылады.

Кілттік сөздер: қоғам, әлеумет, саясат, мәдениет, ақпарат, білім, технология, ресурс, тұжырымдама, постиндустриализм.

Кіріспе. Ақпараттық қоғам күн сайын ұлғайып келе жатқан елдің барлық азаматтарының экономикалық және әлеуметтік дамуы үшін мүмкіндіктерді қамтамасыз ететін болмыс. Ақпарат қол жетімді, жедел бола бастайды, ол адамдарға тез әсер етеді, оларды дамыған елдердің өмір салтына ұмтылуға мәжбүр етеді, бірақ кері әсері Қазақстандық ақпараттық аудиовизуалды, телекоммуникациялық, компьютерлік нарықты сапасыз шетелдік өнімдермен толтыру қауіпі жоғары. Ғаламдық ақпараттық қоғам жеке түрде қалыптасады және әртүрлі елдерде бұл үрдіс алуан түрлі қарқындылық пен ерекшеліктермен жүреді, ақпараттық қоғамға көшу дамыған және дамушы елдер үшін жалпы үрдіс болып табылады. Әр ел тарихи, саяси, әлеуметтік-экономикалық және мәдени жағдайларға байланысты ақпараттық қоғамға өз жолымен барады. Әртүрлі бағдарламалар мен тұжырымдамаларды талдау ақпараттық қоғамға көшу кезінде өзіне тән қасиеттерді анықтауға мүмкіндік береді. Олар ақпараттық қоғамға көшу тұжырымдамаларын әзірлеу үшін мемлекет, қоғам, бизнес сектор, жеке тұлға мүдделерінің теңгерімін қолдауға негізделген кешенді тәсілді қолдану, ақпараттық қоғам экономикасы ақпарат пен білімге негізделген экономика екендігі, ақпараттық қоғам үздіксіз білім беру қоғамы екендігі және ақпараттық қоғам тұжырымдамасының гуманистік бағытқа ие болуы. Ақпараттық қоғамның қалыптасуы ақпараттық-коммуникативтік технологияның жаңа буынының әсерінен тарихи, әлеуметтік-мәдени, қарқынды экономикалық даму негізінде нарықтардың жаһандануы мен бәсекелестіктің жоғарылауымен бірге жүреді. Компьютерлер, интеграцияланған жүйелер, кабельдік, жерсеріктік, цифрлық және басқа да байланыс түрлері, бейне құрылғылар, бағдарламалық қамтамасыз ету, ғылыми зерттеулер қоғамдық құндылықтардың иерархиясын, өндірісті және өмірді өзгертеді. Қазақстандағы ақпараттық қоғамды дамыту тұжырымдамасы елдегі қоғамдық даму сатысының мақсаттары мен міндеттеріне жалпылама көзқарас береді, оларға қол жеткізетін нақты жолдарды ұсынады, ал

жалпыұлттық негізде қалыптасқан ақпараттық саясат ақпараттық қоғамның материалдық-техникалық базасы біртіндеп даму сатысына көшетін ел үшін біріктіруші идеялық бастама болады.

Теориялық талдау. Ақпараттық қоғам – жұмысшылардың, қызметкерлердің және пайдаланушылардың көпшілігі ақпаратты, әсіресе оның ең жоғары формасы – білімді өндірумен, сақтаумен, өңдеумен және сатумен айналысатын қоғам. Қоғам мен экономика дамуының осы кезеңі үшін тән сипаттар [1]:

- қоғам өміріндегі ақпараттың, білімнің және ақпараттық технологиялардың рөлін арттыру;
- ақпараттық технологиялармен, коммуникациялармен және ақпараттық өнімдер мен көрсетілетін қызметтерді өндірумен айналысатын адамдар санының өсуі, олардың жалпы ішкі өнімдегі үлесінің өсуі;
- телефония, радио, теледидар, Интернет желісін, сондай-ақ дәстүрлі және электрондық бұқаралық ақпараттық құралдарын пайдалана отырып, қоғамды үдемелі ақпараттандыру;
- жаһандық ақпараттық кеңістік құруды қамтамасыз ету, атап айтқанда: адамдардың тиімді ақпараттық өзара іс-қимылын жетілдіру, әлемдік ақпараттық ресурстарға қолжетімділігін арттыру, ақпараттық өнімдер мен қызметтерге қажеттіліктерін қанағаттандыру;
- электрондық демократияны, ақпараттық экономиканы, электрондық мемлекетті, электрондық үкіметті, цифрлық нарықтарды, электрондық әлеуметтік және шаруашылық желілерді дамыту.

Компьютерлендірудің және әлеуметтік өмір мен экономикалық қызметтің әртүрлі салаларын ақпараттандырудың технологиялық және әлеуметтік салдарының тереңдігі мен ауқымын ескере отырып, компьютерлік немесе ақпараттық революция деген ұғым қоғамға енуде. Сонымен қатар, әлеуметтік-саяси ой ғылыми-техникалық дамудың жаңа кезеңімен, компьютерлік және ақпараттық революциямен туындалған жаңа құбылыстарды түсіндіруге бағытталған «ақпараттық қоғам» деп аталатын тұжырымдаманың әртүрлі нұсқалары ұсынылуда.

Бірқатар саясаттанушылар мен саяси экономистер ақпараттық қоғам тұжырымдамасын постиндустриализмнен бөлетін шектемені өткізгісі келеді. Алайда, ақпараттық қоғам тұжырымдамасы постиндустриалды қоғам теориясын алмастыруға арналған болса да, оны жақтаушылар технократизм мен дәстүрлі футурологияның бірқатар маңызды ережелерін қайталайды және одан әрі дамытады [2, 184б].

Әлемдік кеңістікте келесі критерийлер бойынша ақпараттық қоғамның негізгі сипаттамаларын анықталуда және тұжырымдалуда, солардың бірқатарына тоқталып өтсек:

- технологиялық: негізгі фактор – өндірісте, мекемелерде, білім беру жүйесінде және күнделікті өмірде кеңінен қолданылатын ақпараттық технологиялар;
- әлеуметтік: ақпарат өмір сапасының өзгеруінің маңызды стимуляторы ретінде әрекет етеді, ақпаратқа кең қол жетімділікпен «ақпараттық сана» қалыптасады және бекітіледі;
- экономикалық: ақпарат ресурстың, қызметтердің, тауарлардың, қосылған құнның және жұмыспен қамтудың көзі ретінде экономикадағы негізгі факторды құрайды;
- саяси: әртүрлі таптар мен халықтың әлеуметтік топтары арасындағы қатысу мен консенсустың өсуімен сипатталатын саяси үрдіске әкелетін ақпарат бостандығы;
- мәдени: жеке тұлғаның және тұтастай қоғамның даму мүдделері үшін ақпараттық құндылықтарды бекітуге жәрдемдесу арқылы ақпараттың мәдени құндылығын тану.

Ақпараттық қоғам туралы айтатын болсақ, оны тура мағынада емес, қазіргі қоғамдағы өзгеріс беталысы ретінде қарастыру керек. Жалпы алғанда, мұндай модель болашаққа бағытталған, бірақ дамыған елдерде қазірдің өзінде ақпараттық қоғамның

тұжырымдамасын растайтын ақпараттық технологиялар тудырған бірқатар өзгерістерді атауға болады [3, 916].:

- экономикадағы, әсіресе жұмыс күшін бөлу саласындағы құрылымдық өзгерістер;
- ақпарат пен ақпараттық технологиялардың маңыздылығын түсінудің артуы;
- компьютерлік сауаттылықтың өсіп келе жатқан қажеттілігін түсіну;
- компьютерлер мен ақпараттық технологиялардың кең таралуы;
- қоғам мен білім беруді компьютерлендіру мен ақпараттандыруды дамыту;
- компьютерлік микроэлектрондық технологиялар мен телекоммуникацияларды дамытуды үкіметтің қолдауы.

Ақпараттық қоғамды өмір сүру сапасы, сондай-ақ әлеуметтік өзгерістер мен экономикалық даму келешегі ақпаратқа және оны пайдалануға байланысты болатын қоғам ретінде түсінуге болады. Мұндай қоғамда ақпарат пен білім саласындағы жетістіктер өмір сүру стандарттарына, еңбек және демалыс түрлеріне және білім беру жүйесі мен нарыққа айтарлықтай әсер етеді.

Тәжірибелік бөлім. Ақпараттық дәуір (компьютерлер дәуірі немесе электрондық дәуір деп те аталады) – бұл адамзат тарихындағы индустриялық революция белгілеген дәстүрлі индустриядан ақпарат трансфертіне негізделген цифрландырылған, компьютерленген индустрияға жаһандық ауысумен сипатталатын кезең. Сондай-ақ, дәуір жеке тұлғаларға ақпаратты еркін жеткізуге және қабылдауға және игерілген білімге де, адамзаттың жоспарлары туралы кез-келген ақпаратқа тез қол жеткізуге мүмкіндік береді [4, 1126].

Ақпараттық дәуірдің басталуы цифрлық революциямен байланысты, өз кезегінде индустриалды революция индустриалды дәуірдің басталуына себеп болды. Мұндай көзқарас цифрлық ғасыр немесе цифрлық революция ұғымымен байланысты және дәстүрлі саладан цифрлық салаға ауысудың салдарын қамтиды. Цифрлық революция ақпараттандыру арқылы ақпаратты басқаруға негізделген экономикаға әкелді. Ақпараттық дәуір ғаламдық коммуникацияның дамуына және ақпараттық желілердің өмір сүруіне жылдам серпін берді және қазіргі қоғамның формасына айтарлықтай өзгертулер енгізді.

Ақпараттық дәуір адамзат қоғамының тарихи кезеңін білдіреді, ол микроэлектрондық ақпараттық-коммуникациялық технологиялар мен гендік инженерияға, яғни осы кезеңді сипаттайтын технологиялық парадигмаға негізделген, ол энергияны өндіру мен тарату негізінде индустриалды дәуірдің технологиялық парадигмасын алмастырады немесе қабаттасады [5, 346].

Постиндустриалды қоғам – бұл экономикасында жоғары өнімді өнеркәсібі, жалпы ішкі өнімде жоғары технологиялық және инновациялық қызметтердің үлесі бар білім индустриясы, сондай-ақ өнеркәсіптік өндіріске қарағанда қызмет көрсету саласында жұмыс істейтін халықтың үлесі жоғары инновациялық сектор басым болатын қоғам.

Сурет 1. Постиндустриалдық ақпараттық қоғам

Постиндустриалдық қоғамда инновациялық өнімді біртіндеп сапалы өзгерістерді арттырып, барлық экономикалық салалар, халық тұтынады. Ғылыми әзірлемелер экономиканың негізгі қозғаушы күшіне айналады. Қызметкерлердің білімін, кәсібилігін, оқуын және шығармашылық көзқарасын қалыптастыратын адами капитал деңгейіне қойылатын талаптар артады.

Ақпараттық дәуірдің негізгі сипаттары:

1) Экономикада ақпараттық қоғамның дамуымен бірге тауарларды өндіруге емес, қызметтерді көрсетуге негіз болатын қызметтер экономикасына көшу болжанады.

2) Мәдениетте бұқаралық сипат тенденциясы байқалады, бұқаралық мәдениет дамуда. Бірегей сипаттамалары бар бірқатар өзіне тән субъективтік мәдениеттер пайда болады: тіл (арго), қаланымдар, құндылықтар. Әлемдік жарыстар үнемі өткізіліп тұратын киберспорт бар. Әлеуметтік желілер мен интернет бұқаралық ақпарат құралдардың танымалдығы артып келеді, үлкен қашықтықтар мәселе туғызбайды, әлем «жаһандық қалаға» айналууда. Соның салдарынан электронды, яғни ақпараттық адамның дүниеге келе бастайды. Электронды адам мен сауатты саналы адамды салыстыратын болсақ, сауатты адам бәрін санасына сіңіреді, оны жаңа электронды адам жасай алмайды. Сондықтан адамдарда жаңа ақпараттық мәдениетті қалыптастыру мәселесі өткір тұр[6, 1306].

3) Саяси өмірде ақпараттық өңдеудің соңғы құралдарын (дербес компьютерлер, ұялы телефондар және т.б.) әлеуметтік өзара әрекеттесу үшін кеңінен қолдану ақпарат көзінен тұтынушыға тезірек келетін үлкен көлемдегі ақпаратты жылдам өңдеуге мүмкіндік берді. Осыған байланысты қоғам ұйымындағы бұқаралық ақпарат құралдардың рөлінің артуы қоғамды басқарудың нетократия және медиакратия жаңа формаларына пайда болуына мүмкіндік береді. Ресурс ретіндегі ақпараттың рөлінің артуы әлемдегі жетекші мемлекеттердің соғыстардың жаңа түрін – ақпараттық соғыстарды ресми мойындауына әкелді. Мақсаты қарсыласты физикалық түрде жоймайтын, бірақ ақпаратты (ақпараттық операциялар, психологиялық операциялар) қолдана отырып, бәсекелестік артықшылықты алу және бекіту, яғни жауды өзінің ақпараттық өзін-өзі қамтамасыз ету тұрғысынан тәуелді ету, ең алдымен өз мемлекеттері немесе корпорациялары мүдделеріне қызмет ететін ақпараттық ресурстарды қолдануға мәжбүрлеу[7, 2046].

4) Өнеркәсіп ақпараттық технологиялармен қаныққан, аз еңбек және капиталды қажет ететін болып келеді. Бұл беталыс жұмыс күшіне маңызды әсер етеді, жұмысшылар еңбек шығындары төмендеген сайын өнімді болуға тырысады, алайда, еңбек құны азайып қана қоймай, капитал құны да төмендейді. Классикалық модельде адам капиталы мен қаржы капиталына құйылатын инвестициялар жаңа кәсіпорынның тиімділігінің маңызды болжамдары болып табылады.

5) Білім саласын алатын болсақ, «ақпараттық экономикадағы» білім «ақпараттық қоғамдағы» ақпаратқа қарағанда «жаңа үлгідегі» экономиканы енгізу үшін қажетті келесі сипаттарға ие болуы керек, олар: материалдық ресурс ретінде әрекет ету қабілеті, олардың ұйымның немесе кәсіпорынның зияткерлік және техникалық жағдайларына тәуелділігі, білімнің еңбектің коммуникациялық сипатына қосылуы, жаһандық ақпараттық қоғамдағы өзара қарым-қатынас жүйесіне білімнің қосылуы.

Ақпараттық мәдениет кең мағынада – бұл этникалық және ұлттық мәдениеттердің оң өзара іс-қимылын, сондай-ақ адамзаттың жалпы тәжірибесіндегі ұштасуды қамтамасыз ететін қағидаттар мен нақты тетіктердің жиынтығы, тар мағынада – мақсатқа жететін тиімді ақпараттық қызмет туралы білім мен дағдылардың жиынтығы[8].

Сурет 2. Ақпараттық мәдениетті қалыптастыру құрылымы

Ақпараттық мәдениет – бұл мінез-құлықты адам тұрғысынан мағынасы мен маңыздылығын беретін инфосферадағы адамның мінез-құлқы мен символдық құрылымдарының алгоритмдері ретінде қарастырған жөн. Ақпараттық мәдениетті адам қызметін ақпараттық қамтамасыз етуге бағытталған жалпы мәдениеттің ажырамас бөлігі ретінде қарастыруға болады. Ақпараттық мәдениет ақпараттық үрдістерді ұйымдастырудың қол жеткізілген деңгейлерін және әлемді тұтас көруді, оны модельдеуді, адам қабылдайтын шешімдердің нәтижелерін болжауды қамтамасыз ететін ақпаратты құру, жинау, сақтау, өңдеу, ұсыну және пайдалану тиімділігін көрсетеді.

Нәтижелер мен талқылау. Азия мен Еуропаның көптеген индустриялық елдерінің тәжірибесі ақпараттық қоғамның қалыптасуы жүріп жатқан, оның дамуының негіздері қаланатын біздің республика үшін де өзекті мәселе болып саналады. Ақпараттық қызметтер нарығын құру, Қазақстанда түрлі операторлар, коммуникациялық фирмалар желілерінің пайда болуы елдегі ақпараттық ортаның даму даму беталысына әсер ететін факторларды құрайды.

Қазақстанның ақпараттық саясатын қалыптастыру ұлттық мүдделердің басымдығын талап етеді, ал дамып келе жатқан ақпараттық-мәдени кеңістік жақын және алыс шетелге белсенді интеграцияны талап етеді. Бұл ретте елді жаңғырту қоғам өзінің бірегейлігін жаһандану жағдайында сақтаған кезде табысты болуы мүмкін, оған сыртқы және ішкі мән-жайлар арасындағы, сырттан келетін импульс пен қоғамның жетілдіруге ішкі әлеуеті арасындағы белгілі бір теңгерім үдерісінде, ғылыми-техникалық ақпараттың әлемдік ресурстарына қол жеткізе отырып, ұлттық телекоммуникациялық инфрақұрылымды дамытуда қол жеткізіледі, ол жергілікті шығу тегі туралы ақпаратты жабдықтауды жаһандық нарыққа бұра алады. Мұндай жүйетабысты ұлттық дамудың маңызды факторы болып саналады және бұл міндетті шешу Қазақстанның әлемдік ақпараттық жүйеге кіру үдерісінің табысын айқындайды.

Қорытынды. Қоғамның ақпараттан «білім қоғамына» қарай эволюциясы олардың барабар дамуы үшін инновациялық инфрақұрылымды – жоғары оқу орындары мен ғылыми-зерттеу институттары, венчурлік қорлар және басқа да қаржы тетіктерін дамыту негізінде трансферті технологиялар орталықтарын, технопарктерді, бизнес-инкубаторларды құру және олардың жұмыс істеуі қажеттігін көздейді. Әлемдік тәжірибе «білім қоғамын» қалыптастыруда институттарды жетілдіру, тиісті инфрақұрылымды дамыту, техникалық және технологиялық инновацияларды енгізу, макроэкономикалық тұрақсыздықты азайту, Интернет-экономиканы дамыту, білім мен технологияларды оларды қоғамның тиісті түріне бейімдеу және интеграциялау арқылы пайдалану негізінде елеулі экономикалық артықшылықтарға қол жеткізуге болатындығын куәландырады. Осы енгізулердің нәтижесінде жеке инновациялар мен технологияларды өндіру сатысына көшу қажеттілігі туындайды. Сондықтан дамыған елдер білім беру, ғылым, денсаулық сақтау

және кадрлар даярлау мақсаттарына өзінің жалпы ішкі өнімінің едәуір бөлігін бөледі. Тек ХХІ ғасырда ғана ғылым, білім және инновациялық технологиялар саласында әрбір елдің ғана емес, жалпы адамзаттың даму стратегиясы қаланатыны айқын түсінікке ие болды. «Білім қоғамы» қалыптасуының маңызды тенденцияларының ішінде ақпараттандырудың ақпараттық-ауқымды жүйесінің қалыптасуын, яғни адам өмірінің барлық салаларын жан-жақты қарқынды дамытуға көшудің ең маңызды сапалы факторы ретінде ақпаратты көбірек қолдануды атап өткен жөн. Ақпарат тек экономикалық және әлеуметтік-мәдени құрылымға ғана емес, сонымен бірге қоғамның әлеуметтік-экономикалық дамуын онтайландыруға негізделген әлеуметтік-экологиялық ақпаратқа да айналады, нәтижесінде өркениет табиғатты алаңсыз пайдаланудан жаһандық масштабта ұтымды экологиялық дамуға көшуі мүмкін. Ақпараттық ағымның мәдениетке, білімге, адамдардың өмір салтына әсерін түсіну маңызды. Мемлекет ірі ақпараттық жобаларды құру және шешу кезінде іскерлік жеке секторға, телекоммуникациялық компанияларға сүйенеді, сонымен қатар осы үрдістің экономикалық, саяси, технологиялық жағдайларын, мәдени және рухани әсерін ескереді.

Зерттеу нәтижелері оқу үрдісіне 6B07110 «Автоматтандыру және басқару» білім беру бағдарламасының «Басқару жүйелерінің сенімділігі» пәнінен «Ақпараттық жүйелердің және бағдарламалық қамтамасыз етудің сенімділігі» тақырыбына дидактикалық аппарат ретінде енгізіледі.

Әдебиеттер тізімі:

1. «Цифрлық Қазақстан» (Digital Kazakhstan) мемлекеттік бағдарламасы. Мына сілтемеде: [https://digitalkz.kz/kz/\(2022\)](https://digitalkz.kz/kz/(2022))
2. Финн В.К. Интеллект, информационное общество, гуманитарное знание и образование. М.:Ленанд, 2021.-464 с.
3. Городнова А.А. Развитие информационного общества. М.:Юрайт, 2020. 243 с.
4. Виссия Х.Э. Принятие решений в информационном обществе. М.:Лань, 2019. 228 с.
5. Дьякова Е.Г. Повестка дня и информационное общество: социологические очерки. М.:«Кабинетный ученый», 2019.-142 с.
6. Горелов Н.А. Развитие информационного общества: цифровая экономика.- М.:Юрайт, 2020.-241 с.
7. Innovations and social media analytics in a digital society. Editors Maria José Sousa Célio Gonçalves Marques. CRC Press.2022.292p.
8. Система образования в Казахстане в 2022 году Мына сілтемеде: [https://www.nur.kz/family/school/1773601-novaa-sistema-obrazovania-v-kazahstane/\(2022\)](https://www.nur.kz/family/school/1773601-novaa-sistema-obrazovania-v-kazahstane/(2022))

Аннотация: В настоящее время проблемы информационного общества решаются во всех странах и регионах мира. Информационное общество возникает в рамках современных индустриальных обществ в соответствии с общими законами на разных уровнях развития. В таком обществе информационный сектор экономики и коммуникационные технологии оказывают решающее влияние на развитие стран и регионов. Существует множество концепций и теорий, связанных с развитием информационного общества, изучается опыт развития на общеазиатском, общеевропейском и национальном уровнях. Исследователи пытаются объяснить и проанализировать коммуникативные, технологические, культурные и социальные аспекты информационного общества через призму отдельной страны, каждого региона. Информационное общество основано на широком распространении и использовании различной информации при активном участии государства, частного сектора и гражданского общества. Уровень информатизации в современном мире служит символом экономического, научно-технического и социального развития и как определяющая характеристика является индикатором эффективного развития образования. Содержание роли информационного общества еще не имеет единой концепции и трудно прогнозировать тенденции, происходящие в этой сфере, поэтому исследования по данной теме носят актуальный характер.

Ключевые слова: общество, социум, политика, культура, информация, образование, технология, ресурс, концепция, постиндустриализм.

Abstract: Currently, the problems of the information society are being solved in all countries and regions of the world. The information society arises within the framework of modern industrial societies in accordance with general laws at different levels of development. In such a society, the information sector of the economy and communication technologies have a decisive impact on the development of countries and regions. There are many concepts and theories related to the development of the information society, the experience of development at the pan-Asian, pan-European and national levels is being studied. Researchers are trying to explain and analyze the communicative, technological, cultural and social aspects of the information society through the prism of a particular country, each region. The information society is based on the wide dissemination and use of various information with the active participation of the State, the private sector and civil society. The level of informatization in the modern world serves as a symbol of economic, scientific, technical and social development, and as a defining characteristic is an indicator of the effective development of education. The content of the role of the information society does not yet have a unified concept and it is difficult to predict trends occurring in this area, so research on this topic is relevant.

Keywords: society, social, politics, culture, information, education, technology, resource, concept, postindustrialism.